

POROČILO O IZVEDENIH AKTIVNOSTIH ZA IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI ŽIVLJENJA STAREJŠIH V MO VELENJE ZA LETO 2024

MO Velenje namenja starejšim občankam in občanom posebno pozornost. V letu 2009 je pristopila k projektu Velenje, starosti prijazno mesto, katerega cilj je izboljšanje kakovosti življenja starejših občank in občanov naše občine. Starosti prijazna mesta so projekt Svetovne zdravstvene organizacije pri Organizaciji združenih narodov. MO Velenje je usmerjena v aktivno staranje, kar pomeni, da ostajajo občani v tretjem življenjskem obdobju delovno in družbeno aktivni ter živijo kar se da zdravo in zadovoljno življenje. MO Velenje sofinancira programe, namenjene starejšim.

Vrednote projekta so: aktivno staranje; aktivna pripadnost mestu; medgeneracijska solidarnost; varnost - pločniki, prehodi, klančine, zadostna osvetljenost ulic in prehodov; dostopnost do trgovin, kulturnih ustanov, občinskih uradov, zdravstvenih storitev, stanovanj; prijaznost - medčloveški odnosi, npr. prijazni delavci v zdravstvu in medsebojna pozornost, npr. klopce za počitek, smerokazi z velikimi črkami; obveščenost – možnosti pomoči, nege na domu, delovni časi, dnevi prireditev; socialna odgovornost – solidarnost med meščani; družabnost – društva, centri za druženje.

Z namenom izboljšanja kakovosti življenja starejših v MO Velenje smo v letu 2024, v okviru projekta Velenje, starosti prijazno mesto, izvedli tudi naslednje aktivnosti:

Urad za družbene dejavnosti MO Velenje

Urad skrbi za (do)plačevanje oskrbe in bivanja občankam in občanom MO Velenje, ki so vključeni v institucionalno varstvo v splošnih, posebnih in varstveno-delovnih centrih po Zakonu o socialnem varstvu v letu 2024 v povprečju 90 občankam in občanom na mesec.

V letu 2024 so povprečno 96 uporabnikom mesečno zagotovili **pomoč na domu**, opravljenih je bilo 19.018,25 učinkovitih ur za občanke in občane Mestne občine Velenje in dodatno še 12,00 učinkovitih ur (v mesecu januarju in februarju 2024) za eno vključeno občanko Občine Rogatec. Skupaj so tako na področju Mestne občine Velenje opravili 19.030,25 učinkovitih ur oziroma povprečno mesečno (če upoštevamo še opravljene ure za občanko Občine Rogatec) 1.585,85 učinkovitih ur. Povprečna cena na uporabnika je bila 6,77 EUR/uro opravljene storitve.

V letu 2024 je Mestna občina Velenje skladno s sklenjeno Pogodbo o izvajanju socialno varstvene storitve pomoč družini na domu pokrila dodatne stroške prevoza v skupni višini 14.760,00 EUR.

Pomoč družini na domu je pomembna oblika pomoči v bivalnem okolju, ki bistveno prispeva h kakovosti življenja najbolj ranljivih skupin prebivalstva, zlasti starejših in invalidnih oseb. Gre za socialno varstveno storitev, ki nudi korisnikom, da z ustrezno organizirano podporo lahko ostanejo v svojem domačem okolju v krogu ljudi, s katerimi so preživeli večji del življenja.

Dom za varstvo odraslih Velenje je po letni pogodbi z Mestno občino Velenje v letu 2024 nadaljeval z izvajanjem socialno varstvene storitve Pomoč družini na domu v obliki socialne oskrbe na domu. Pomoč na domu je strokovno vodena socialno varstvena storitev, ki jo izvajajo socialne/i oskrbovalke/ci, in sicer vse dni v letu med 6. in 22. uro.

Na dan 31. 12. 2024 je bilo zaposlenih 15 oskrbovalk za področje Mestne občine Velenje. Ekonomska cena storitve za opravljene ure pomoči na domu je v letu 2023 skupaj znašala 450.149,50 EUR, v letu 2024 pa 495.956,66 EUR kar pomeni 10,17 % več kot v letu 2023.

Mestna občina Velenje je tudi v letu 2024 zagotavljala brezplačne tople obroke v programu **Javna kuhinja**. Uporabnikov so izvedli približno 84 na mesec.

Socialno ogrožene občanke in občani MO Velenje imajo možnost uveljavljanja pravice do **enkratne izredne denarne pomoči**. V preteklem letu so izvedli izdanih 518 enkratnih izrednih denarnih pomoči za hrano in plačilo mesečnih položnic v višini 162.058,64 EUR.

Socialno ogroženi občani in občanke MO Velenje imajo možnost uveljavljanja pravice do **energijsko toplotnega dodatka**, kjer se jim v kurilni sezoni v letu 2024 zmanjšal znesek za porabo toplote za 40% (položnice KPv). V letu 2024 je bila pomoč odobrena 339 osebam, skupno v višini 89.263,84EUR.

MO Velenje finančno podpira **srečanja starejših občanov**, starejših od 70 let, ki jih organizirajo krajevne skupnosti. Za vsakega udeleženca prispeva 4 evre, s čimer spodbuja medsebojno druženje, ohranjanje socialnih stikov ter kakovostno preživljanje prostega časa starejših občanov.

Odbor za pomoč občankam in občanom MO Velenje

Odbor je bil ustanovljen v letu 2009 z namenom, da bo uravnoteženo skrbel in koordiniral dobrodelne aktivnosti za pomoč posameznikom in družinam v MO Velenje. Hkrati z odborom je bila ustanovljena Delovna skupina za ugotavljanje upravičenosti do pomoči s podračuna za dobrodelne namene MO Velenje, katere naloga je priprava predlogov za dodelitev pomoči v skladu s Pravilnikom o dodeljevanju denarnih pomoči s podračuna za dobrodelne namene MO Velenje. Naloga odbora je, da po pregledu predlogov delovne skupine sprejme končno odločitev o tem, kdo je upravičen do sredstev. Odbor je v letu 2024 obravnaval dvajset vlog za pomoč socialno ogroženim družinam, posameznikom in organizacijam. Šestnajstim od teh je bila pomoč odobrena. Sredstva smo namenili tudi organizaciji Medobčinski zvezi prijateljev mladine Velenje za letovanje otrok na morju in za akcijo Odreži drugačnosti, kjer smo podvojili zbrane prostovoljne prispevke. Za pomoč socialno ogroženim posameznikom in njihovih povišanih zneskih toplote iz daljinskega ogrevanja v MOV je odbor dodelil pomoč tudi 102 osebam. Skupaj se je torej v letu 2024 dodelilo pomoč s strani Odbora za pomoč občankam in občanom 120 posameznikom, družinam in organizacijam. V letu 2024 je odbor namenil sredstva v višini 27.344,00 EUR.

V letu 2024 smo ustanovili Odbor za starejše, ki bo s svojim delovanjem prispeval k izboljšanju položaja starejših občanov v občini. To vključuje zagotavljanje dostopa do socialnih storitev, spodbujanje aktivnega staranja, krepitev medgeneracijske solidarnosti in varstvo pravic starejših. Predstavljal bo platformo za sodelovanje med občino, nevladnimi organizacijami, strokovno javnostjo in starejšimi občani. To sodelovanje bo nudilo boljše prepoznavanje potreb starejših in razvoj ustreznih rešitev. Odbor bo deloval kot glasnik starejših občanov in zagotavljal, da se njihovi interesi upoštevajo pri delu občinskih organov. Sodeloval bo pri sprejemanju odločitev o zadevah, ki so pomembne za starejše občane. Na svojih sejah bo obravnaval in razpravljal o vseh točkah dnevnega reda sej Sveta Mestne občine Velenje, ki bodo zadevale in vplivale na starejše v Mestni občini Velenje.

Od leta 2020 sofinanciramo programe organizacij upokojencev, odlok smo v letu 2024 dopolnili in nudimo tudi sofinanciranje programov zvez in združenj upokojencev. Za razpis smo namenili 45 tisoč evrov. Predmet javnega razpisa je bilo sofinanciranje programov organizacij upokojencev v MOV za leto 2024, katerih vsebina je obsegala:

- Informiranje in svetovanje članom,
- Prostovoljno delo,
- Aktivno in kakovostno preživljanje prostega časa,
- Strokovno izobraževanje članov,
- Skrb za lastno zdravje,
- Programi druženj,
- Medgeneracijsko sodelovanje,
- Spodbujanje kulturnega izražanja in kreativnosti.

Evropski teden mobilnosti

Projekt Evropski teden mobilnosti je med 16. in 22. septembrom 2024 potekal po vsej Sloveniji in tudi v tem letu je MO Velenje sodelovala pri tem projektu. Dne 17. 9. 2025 smo na zaprti Rudarski cesti nadgradili lanskoletne pobude in izvedli **soočenje med mladimi in starejšimi**. Lani so starejši izrazili zaskrbljenost zaradi nepravilne uporabe električnih skirojev na pločnikih, saj so se ob njih počutili ogrožene. V odgovor na te pomisleke smo na zaprti Rudarski cesti pripravili delavnico varne uporabe skirojev, kjer so se osnovnošolci preko simulatorja učili pravilne vožnje. Soočenje je ponudilo priložnost za izmenjavo izkušenj in mnenj med generacijami. Soočenje je pokazalo razlike v potrebah in pogledih na trajnostno mobilnost med mlajšo in starejšo generacijo. Starejši si prizadevajo za čim večji dostop z avtomobili do storitev v centru mesta, medtem ko mladi bolj podpirajo zaprtje določenih mestnih ulic in uporabo prostora za druženje. Obe strani pa se strinjata o potrebi po boljšem nadzoru prometa in izboljšanju komunikacije o vzdrževanju mestne infrastrukture. Aktivnost je bila zelo dobro sprejeta in jo bomo ponovili.

Udarnik MC Velenje

Udarnik MCV je prostovoljska skupina, ki na območju MO Velenje nudi brezplačno pomoč tistim, ki si zaradi slabšega socialnega stanja ne morejo privoščiti dodatne pomoči, starejšim osebam brez svojcev in tistim, ki zaradi zdravstvenih omejitev dela ne zmorejo opraviti sami, nimajo pa finančnih sredstev za plačilo tovrstnih storitev. Na pomoč pa priskočijo tudi raznim organizacijam, zavodom in društvom, ki delujejo v korist lokalne skupnosti.

V letu 2024 so izvedli na področju prostovoljstva izvedenih približno 60 različnih prostovoljskih akcij, v katerih je sodelovalo 38 prostovoljcev in prostovoljk. Skupaj so opravili 3.041 ur vsebinskega prostovoljskega dela, pri čemer je bila večina aktivnosti usmerjena v pomoč ranljivim skupinam. S svojim delovanjem so deloma izboljšali življenjsko situacijo približno 400 posameznikom iz ranljivih skupin, živčim na območju Mestne občine Velenje. Med njimi so starejši in gibalno ovirani brez svojcev, osebe, ki živijo pod pragom revščine, ter drugi posamezniki v stiski.

V okviru brezplačne pomoči so bile v letu 2024 izvedene naslednje aktivnosti:

- fizična pomoč socialno ranljivim – 40 delovnih akcij, vključno s selitvami, adaptacijami, pripravo drv za kurjavo, montažo pohištva in opreme, beljenjem ter sanacijami,
- prevozi starejših in gibalno oviranih oseb – 507 prevozov,
- družabništvo in pomoč na domu starostnikom – približno 1.600 ur,
- inštrukcije in mentorstvo otrokom iz ranljivih družin – 220 ur,

- svetovanje in dodatne napotitve na področju socialnega varstva, predvsem izpolnjevanje vlog za denarne socialne pomoči in subvencije najemnin – 22 izpolnjenih vlog,
- posredovanje brezplačne tehnične opreme za osebe z minimalnimi prihodki – posredovanih so izvedli 28 aparatov v 25 gospodinjstev, ki živijo pod pragom revščine.

S temi dejavnostmi se je prispevalo k izboljšanju življenjskih pogojev številnih posameznikov ter krepitvi solidarnosti in prostovoljnega dela v skupnosti.

Projekt Kamerat

V letu 2018 so v MO Velenje pričeli z izvajanjem projekta Kamerat, ki nudi starejšim in gibalno oviranim več mobilnosti. Brezplačni prevozi so namenjeni starejšim od 65 let ter gibalno oviranim občankam in občanom MO Velenje, ki nimajo drugih možnosti prevoza. Osnovna načela projekta so medgeneracijska solidarnost, spodbujanje aktivnega življenja, povezovanje, sodelovanje, spoštovanje narave in podpiranje prostovoljstva. Prevozi se izvajajo na relaciji Šaleške doline (Zdravstveni dom Velenje, pokopališče, lekarna, banka, trgovina, Bolnišnica Topolšica...), ob delavnikih, med 9.00 in 15.00. Vse prevoze je potrebno rezervirati vsaj tri dni prej na telefonski številki 080 15 70. Ta način nudi, da zagotovijo prevoz kar se da največjemu številu uporabnikov. Klicni center je vzpostavljen na Uradu za družbene dejavnosti. MO Velenje je za ta namen kupila avtomobil, s katerim upravlja Mladinski center Velenje, prevoze pa izvajajo prostovoljci Udarnika MC. V letu 2024 so izvedli opravljenih skupaj več kot 500 prevozov. Največ so izvedli prevozov v Zdravstveni dom Velenje.

Urad za družbene dejavnosti MO Velenje zagotavlja tudi financiranje prevoza v šolo in iz šole za učence iz MO Velenje, ki imajo odločbe o usmeritvi Zavoda Republike Slovenije za šolstvo.

Projekt Starejši za starejše

Leto 2024 zaznamuje 19 let od začetkov sodelovanja Šaleške pokrajinske zveze društev upokojencev (DU) v programu Starejši za starejše, ki ga vodi Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS). Program temelji na prostovoljni medgeneracijski solidarnosti, zlasti med starejšimi, ki želijo kakovostno preživljati starost v domačem okolju, ne glede na telesne ali druge omejitve.

Osrednji cilj programa je omogočiti starejšim, da čim dlje ostanejo v domačem okolju, niso osamljeni in imajo dostop do potrebne pomoči. K uresničevanju teh ciljev pomembno prispevajo prostovoljci – starejši za starejše – z organizirano, srčno in nesebično podporo. Program je sofinanciran s sredstvi Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, FIHO ter občasnih sponzorjev.

Prostovoljci obiskujejo vse osebe, starejše od 69 let, pri prvem obisku pa s pomočjo vprašalnika zberejo podatke o njihovem socialnem in zdravstvenem stanju ter potrebi po pomoči. Večina obiskovanih starejših si želi rednih stikov s prostovoljci, saj ti s pogovorom in zanesljivimi informacijami pripomorejo k premagovanju osamljenosti in olajšanju vsakdanjih težav.

Cilji programa so:

- prepoznavanje potreb starejših v domačem okolju,
- pomoč pri iskanju ustreznih oblik podpore,
- zmanjševanje osamljenosti in izboljšanje kakovosti življenja,
- organizacija pomoči med vrstniki,
- sodelovanje z organizacijami in ustanovami, ki nudijo pomoč starejšim.

V letu 2024 je na območju Šaleške pokrajine v programu sodelovalo 117 prostovoljcev, ki so opravili:

- 416 prvih obiskov,
- 5.246 ponovnih obiskov,
- obiskali so skupno 2.272 oseb.

Nudenih je bilo:

- 4.655 vrst pomoči znotraj društev upokojencev,
- 86 pomoči v sodelovanju z drugimi organizacijami.

Posebej izstopa DU Velenje, ki je nudilo 4.092 pomoči kar 524 osebam, tudi v okviru projekta razdeljevanja viškov hrane. Skupno število oseb, ki so prejele kakršnokoli pomoč, znaša 760. Delež doseženih obiskov na območju celotne pokrajine znaša 225,48 %, kar priča o izjemni predanosti in uspešnosti programa.

Poudarek je bil tudi na usposabljanju koordinatorjev in prostovoljcev. Izvedena so bila izobraževanja na temo komunikacije z uporabniki ter predstavitve dela CSD in možnosti sodelovanja.

Koordinatorji in vnašalci podatkov v informacijski sistem BOPRO so se udeležili dvodnevne strokovne izobraževanja v Izoli, kjer so pridobili dodatna znanja, s katerimi lahko starejšim nudijo še kakovostnejšo podporo. Letno srečanje vseh prostovoljcev Šaleške pokrajine je potekalo novembra 2024 na Turistični kmetiji Pirnat v Topolšici. Prisotni so bili tudi predstavniki ZDUS-a in lokalne skupnosti, ki so se prostovoljcem zahvalili za njihov izjemen doprinos.

V letu 2024 je ZDUS obeležil 20 let programa Starejši za starejše. Ob tej priložnosti je bilo 13. junija na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, v okviru Dnevor medgeneracijskega sožitja, organizirano srečanje prostovoljcev z vse Slovenije. Udeležili so se ga tudi predstavniki Šaleške pokrajine, ki so prejeli pohvale in zahvale predstavnikov Ministrstva in ZDUS-a za trud, vztrajnost in predanost programu.

V prihodnje ostajajo cilji programa enaki:

- redno anketiranje oseb, starejših od 69 let,
- nadaljevanje ponovnih obiskov,
- aktivno iskanje in vključevanje novih prostovoljcev, predvsem mlajših,
- večja prepoznavnost programa skozi promocijo v lokalnih medijih in publikacijah,
- identifikacija čim več osamljenih in pomoči potrebnih starejših.

Projekt Donirana hrana

V Mestni občini Velenje se projekt Donirana hrana izvaja od marca 2014. Njegov glavni namen je organiziran prevzem in razdelitev hrane, ki je tik pred iztekom roka uporabnosti. Takšna hrana bi sicer ostala neizkoriščena in bi jo trgovci ob koncu dneva zavrli ali uničili.

Projekt na nacionalni ravni koordinira Zveza Lions klubov Slovenije, v Velenju pa prevzem hrane organizirajo prostovoljci Lions kluba Velenje. Pri razvozu sodelujejo tudi Rotary klub Velenje, Rdeči križ Slovenije – Območna enota Velenje ter Strokovni svet za socialna vprašanja pri Območni organizaciji Socialnih demokratov Velenje. Hrano nato razdelijo socialno ogroženim posameznikom in družinam Društvo upokojencev Velenje, Društvo oseb z invalidnostjo Konovo ter Medobčinsko društvo oseb z invalidnostjo Šaleške doline Velenje, in sicer na podlagi pripravljenih seznamov.

Hrano donirajo trgovine, kot so Mercator Center Velenje, Interspar Selo, Hipermarket Spar Velenje, Hipermarket Spar Center, Hofer Partizanska cesta, Hofer Selo in Lidl, pa tudi drugi donatorji, kot je na primer lokalna tržnica. Prevzem hrane poteka vsak dan po koncu obratovalnega časa trgovin, tudi ob vikendih in praznikih.

V letu 2024 je v projektu sodelovalo 7 + 1 partnerjev. Zbiranje in razdeljevanje hrane je potekalo po vnaprej določenih urnikih. Skupno je bilo v 301 dneh opravljenih več kot 2.500 prostovoljnih ur za prevzem hrane ter skoraj 3.100 ur za njeno čiščenje, pripravo in razdeljevanje. Za administrativna opravila in analize izvajanja projekta je bilo opravljenih še dodatnih 500 prostovoljnih ur.

S pomočjo približno 110 prostovoljcev je bilo v letu 2024 zbranih več kot 120 ton hrane, od tega 14 ton zelenega odpadka. Skupna ocenjena vrednost donirane hrane presega 506.000 evrov. Hrana je bila tedensko razdeljena okoli 250 občanom in njihovim družinskim članom.

Ker je projekt Donirana hrana med občankami in občani Mestne občine Velenje zelo dobro sprejet, ga bodo prostovoljci in sodelujoče organizacije zanesljivo nadaljevali tudi v prihodnje.

Urad za investicije in premoženje MO Velenje

Na področju stanovanjske politike so izvedli v letu 2024 starejšim občanom dodeljenih 8 neprofitnih stanovanj. Pri tem so bile upoštevane njihove specifične potrebe, saj so jim bila zagotovljena stanovanja v pritličju oziroma stanovanja v objektih z dvigalom. Poleg tega je bila izvedena zamenjava dveh stanovanj za invalida, ki sta živela v višjih nadstropjih brez dvigala, ter sta bila preseljena v primernejša pritlična stanovanja. V neprofitnih stanovanjih v lasti Mestne občine Velenje so bile adaptirane in prenovljene štiri kopalnice. Kopalnice s kadmi so bile prilagojene in preurejene v kopalnice s tušem, kar predstavlja pomembno pridobitev za starejše in gibalno ovirane najemnike. Cilj občine je dolgoročno zagotoviti ustrezna stanovanja tudi prihodnjim starejšim proslcem, pri čemer so pripravljeni na pobudo upravnika ali stanovalca pristopiti k potrebnim sanacijam v primeru zdravstvenih težav ali gibalnih omejitev stanovalcev.

V krajevni skupnosti Stara vas so bili izvedeni pomembni ukrepi za izboljšanje dostopa gibalno oviranih oseb do doma krajanov. V sklopu projekta prilagoditve prostorov za invalide so bila namenjena sredstva za ureditev vhoda in hodnikov, kar invalidom nudi lažji dostop do prostorov KS Stara vas. Te prilagoditve zagotavljajo enake možnosti za vse krajanke in nudijo nemoten dostop invalidnim osebam do volišč, kar prispeva k uresničevanju demokratičnih pravic in enakopravnemu sodelovanju vseh občanov pri volitvah in drugih dogodkih v krajevni skupnosti.

E-oskrba

Storitev E-oskrbe je v podporo samostojnemu in varnemu bivanju na domu za polnoletne osebe, zlasti osebe stare 65 let ali več, pri katerih je zaradi posledic bolezni, starostne oslabelosti, poškodb, invalidnosti, pomanjkanja ali izgube intelektualnih sposobnosti sposobnost samooskrbe omejena oziroma bivajo pretežno del dneva sami in ne koristijo celodnevni obliki institucionalne oskrbe. S 30. septembrom 2023 je iztekel projekt Ministrstva za zdravje, v okviru katerega je bila E-oskrba upravičencem od sredine aprila 2022 v celoti financirana s strani Evropske unije iz Evropskega socialnega sklada. Predvideno je bilo, da bo ta storitev prešla na občine, zato smo za to zagotovili sredstva. Ministrstvo za solidarno prihodnost je Telekom Slovenije skupaj s konzorcijskim partnerjem Zvezo društev upokojencev Slovenije (ZDUS) v okviru javnega razpisa »E-oskrba na daljavo« izbralo za izvajalca storitve E-oskrba. Na ta način je E-oskrba od 1. oktobra 2023 obstoječim in novim upravičencem še naprej na voljo brezplačno.

Županov sprejem za starejše in invalide

Ob mednarodnem dnevu starejših, 1. oktobra, smo pripravili v Domu kulture Velenje županov sprejem za starejše Velenjčanke in Velenjčane in tiste z različnimi oviranostmi. Sprejem je del praznovanja našega mesta, ko se župan sreča z različnimi skupinami Velenjčanov. Za glasbeno popestritev je na sprejemu poskrbel Harmonikarski orkester Barbara Premogovnika Velenje.

Spletni servis Sooblikujmo Velenje

Spletni servis Sooblikujmo Velenje je interaktivna, javno dostopna storitev MO Velenje, s katero želimo občanem in občanom omogočiti lažjo komunikacijo z upravo, ter vas spodbuditi k sodelovanju pri ustvarjanju še boljše in še lepše podobe našega mesta. S pomočjo spletne aplikacije lahko podate pobudo, pritožbo, pohvalo oziroma upravo opozorite na morebitne pomanjkljivosti z različnih področij (javna razsvetljava, ceste, mestne zelenice, parkirišča ipd.). Moderen pristop vam nudi točno določitev lokacije, na katero se pobuda nanaša. Le-to boste lahko določili s klikom na zemljevid ali vnosom zelene ulice oz. naslova. Aplikacija prav tako nudi izbiro vsebinskega področja pobude, opis in dodajanje fotografij.

Spletni servis ureja urednik, ki vsako prijavitelno vsebino pregleda in v najkrajšem možnem roku pripravi odgovor. Vse konstruktivne pobude in odgovori so javno objavljeni, kar pripomore k odprti in pregledni komunikaciji z občankami in občani.

12. medgeneracijski festival »Odprimo srca zelenim navadam«

Od 17. do 18. maja je v Velenju potekal 12. medgeneracijski festival, tokrat pod sloganom »Odprimo srca zelenim navadam«. Na različnih lokacijah v mestu se je odvijal bogat kulturni, izobraževalni in družabni program, ki je združil srca in povezal vse generacije.

V petek, 17. maja, od 8. do 18. je bil dan odprtih vrat Centra ponovne uporabe in izposojevalnice stvari »Nucarnice«, kjer so obiskovalci lahko pobliže spoznali Center ponovne uporabe in kako v okviru Nucarnice poteka souporaba predmetov za občasno rabo.

Ob 10. uri so se na modni reviji »Ko oblačila ponovno zaživijo« predstavili stanovalci Doma za varstvo odraslih in dijaki Šolskega centra Velenje. Modna revija je potekala v Domu za varstvo odraslih Velenje.

Ob 11. uri je potekal voden ogled zanimive gostujoče razstave »Stran pa ne bomo metal'«, na razstavišču Gaudeamus, Fakultete za varstvo okolja.

Petek v mestu se je odvijal od 15. do 20. ure na Cankarjevi ulici v znamenju medgeneracijskega druženja in ustvarjanja (predstave so se različne organizacije in društva, obiskovalci so uživali v ustvarjanju, igrah na prostem za male in velike, plesu, glasbi in pomladnih koktajlih). Ob 17. uri so se obiskovalci lahko naučili skupni medgeneracijski ples »Zemlja pleše«, ki je bil osrednja točka sobotnega programa na Titovem trgu.

Plesna predstava »Zrelo je žito« je predstava sodobnega flamenka na slovensko glasbo, ki so si jo obiskovalci lahko ogledali ob 16. uri v dvorani Doma za varstvo odraslih Velenje. Predstava je bila v izvedbi plesne skupine Flame&CO.

Zaključni dogodek filmskega natečaja za mlade »Rastemo« je organiziral Festival Velenje in je potekal od 17. do 18. ure v veliki dvorani Kina Velenje. Na ogled je bil izbor filmov in podelitev nagrad najboljšim. Petkovo dogajanje smo zaključili z aktualnim predavanjem, ki ga je izpeljala priznana slovenska ekologinja Urša Zgojznik, »S prostostimi triki do zelenega doma«, s pričetkom ob 18. uri v Vili Bianci v Velenju.

Osrednje festivalsko dogajanje se je odvijalo v soboto, 18. maja, na Titovem trgu, kjer so obiskovalci lahko od 9. ure dalje uživali v glasbi, plesnih ritmih, dogajanju na predstavitvenih stojnicah, v skupnem medgeneracijskem plesu »Zemlja pleše« in druženju.

Uvodoma se je predstavila Godba veteranov Univerze za III. življenjsko obdobje Velenje. Med 9. in 12. uro so si obiskovalci lahko ogledali predstavitvene stojnice z zanimivim spremljevalnim programom, ki je imel poudarek na zelenih in trajnostnih vsebinah. Med drugim je na stojnicah v tem času potekala »Akcija zbiranja odsluženih oblačil s koticom za izmenjavo še uporabnih oblačil«.

V okviru plesnega dogodka »Ulica pleše«, ki ga koordinirata Maša Kolšek in Lucija Boruta, se je pred Domom kulture Velenje z bogatim plesnim programom in različnimi zvrstmi plesa predstavilo več kot 400 plesalcev iz različnih plesnih skupin in društev.

Ob 11. uri so lahko obiskovalci skupaj s plesalci iz plesnih skupin in učenci osnovnih šol ob plapolanju več sto pisanih rutic zaplesali skupni medgeneracijski ples »Zemlja pleše«. Ob zaključku festivala je nastopil Pihalni orkester Premogovnika Velenje. Dogodek je bil trajnostno naravnan in je potekal v okviru Tednov vseživljenjskega učenja 2024 in Tednov ljubiteljske kulture 2024.

Dom za varstvo odraslih Velenje

Socialnovarstveni zavod Dom za varstvo odraslih Velenje od leta 1976 skrbi za primerno oskrbo in kvalitetno preživljanje časa starostnikov in oseb z invalidnostjo.

V zadnjih dvanajstih letih so se močno prizadevali, da bi obnovili Dom, ki ni več ustrezal zagotavljanju osnovnih minimalnih bivanjskih standardov in je bil statično že nevaren. Potrpežljivost in vztrajnost sta pripeljali do dneva, ko starejša stavba ni več obstajala, na njenem mestu pa je nastala nova. Nova stavba, ki stanovalcem nudi zgledne pogoje bivanja, zaposlenim pa dobre in kvalitetne pogoje za delo. Nova infrastruktura nudi bistveno večje in kvalitetnejše možnosti za izvajanje programov in aktivnosti na področju socialnega varstva. Velenje je tako pridobilo dom za starostnike, grajen po vseh smernicah pete generacije.

Projekt rekonstrukcije in prizidave Doma za varstvo odraslih Velenje je pripomogel k učinkovitejši dostopnosti grajenega okolja za starejše in invalide. Okolje je prilagojeno za osebe z oviranostmi, zmanjša število grajenih ovir, na voljo so štiri dvigala, pred stavbo so urejeni parkirni prostori za invalide. Dostop do same stavbe je urejen s klančino, ki je zdaj položnejša, kar nudi lažji dostop invalidom ter starostnikom. Nova pridobitev je tudi krožna intervencijska pot, namenjena izključno intervencijskim vozilom.

Ob vstopu v Dom je velika in sodobna recepcija, poleg katere je večnamenska dvorana. Hodniki so opremljeni z držali, vrata v stavbi so širša, kar nudi nemoten prehod in premikanje med prostori za osebe, ki uporabljajo medicinske pripomočke (invalidske vozičke, počivalnike, hodulje, bergle), hkrati pa je lažji tudi transport z nosilnimi posteljami reševalnih vozil. V večnamenskem prostoru in recepciji Doma sta nameščeni slušni zanki za osebe z okvaro sluha, prav tako sta s slušno zanko opremljeni dve sobi za osebe z okvaro sluha.

Nova zasnova Doma nudi dokončno vpeljavo koncepta Kulture usklajenih odnosov po sistemu gospodinjskih skupnosti, ki stremi k vzpostavljanju vzdušja domačnosti in "živosti" skupnega prostora druženja. Dom je zgrajen

po sistemu gospodinjskih skupnosti in se v štirih nadstropjih nahaja trinajst gospodinjskih skupnosti. Na enotah z osebnim spremljanjem za osebe z demenco štejejo skupnosti dvanajst stanovančev, skupnosti na ostalih enotah pa štejejo med osemnajst oziroma dvajset stanovančev. Vsaka gospodinjska skupnost ima velik skupni prostor z velikim televizorjem ter polno opremljeno kuhinjo in jedilnico. V vsaki kuhinji so veliki hladilnik, steklo-keramična plošča, pečica, mikrovalovna pečica in pomivalni stroj. Na vsaki enoti je tudi sodobno opremljena negovalna kopalnica in več prostorov za delo zaposlenih. V Domu je 52 enoposteljnih sob in 69 dvoposteljnih sob ter dodatnih 8 enoposteljnih sob, namenjenih izolaciji (siva in rdeča cona). Vrata v vsako sobo stanovančev so dvokrilna in se po celotni dolžini odprejo, kar nudi nemoten dostop. Vsaka soba je opremljena z lastno kopalnico in sanitarijami, oboje je prilagojeno invalidom (nastavki za straniščno školjko, držala na steni, tuši brez kadi in robov). Vse sobe, razen sob na enotah z osebnim spremljanjem, imajo svoj balkon. Na enotah z osebnim spremljanjem so urejene skupne terasice – lože, izhod na zelene površine na vzhodni strani stavbe. Dom ima sodobno opremljeno centralno kuhinjo z veliko jedilnico, prostore delovne terapije in fizioterapije, fitnes, ambulantno za splošnega zdravnika, zobozdravstveno ambulantno, frizerski in pedikerski salon. V četrtem nadstropju je prostorna knjižnica z izhodom na teraso, iz katere so čudoviti razgledi.

Ker je potreba po namestitvah oseb, obolelih z demenco, vedno večja, so v Domu v dveh nadstropjih urejene štiri gospodinjske skupnosti. Vsaka sprejme dvanajst stanovančev in nudi izhod na večji balkon oziroma na ograjeno zelenico, kar nudi osebam, ki potrebujejo osebno spremljanje in nadzor, prosto gibanje na svežem zraku. Nova infrastruktura nudi bistveno večje in kvalitetnejše možnosti za izvajanje programov in aktivnosti na področju socialnega varstva.

V Domu se zavedajo pomena oviranosti in staranja, saj so te skupine pogosto postavljene na rob družbe. Trudijo se, da stanovančcem v čim večji meri nudijo tisto, česar so bili deležni v domačem okolju. Njihov cilj je zagotoviti stanovančcem tople in prijazen dom. Poleg osnovnih dejavnosti, ki jih izvajajo, nudijo stanovančcem pester izbor različnih aktivnosti in dogajanj. Velik del domskih dogajanj in aktivnosti pripravljajo s pomočjo prostovoljcev. Dom je močno vpet v lokalno skupnost, iz katere izhaja velika večina njihovih stanovančev. Mreža njihovega sodelovanja je široka in vedno so odprti za nova sodelovanja, ki zagotavljajo socialno vključenost stanovančev.

Ker se zavedajo, da odnosi igrajo ključno vlogo pri kvaliteti bivanja in zadovoljstvu, skrbijo tudi za izobraževanje zaposlenih, predvsem na področju osebnostnih, socialnih in delovnih kompetenc. Pomembno je, da znajo in zmorejo do oseb z invalidnostjo in vseh stanovančev pristopati na strokoven, empatičen in spoštljiv način.

Invalide in ostale stanovančce dnevno vključujejo v aktivnosti, prek katerih krepijo svoje sposobnosti, vzdržujejo fizično in miselno kondicijo, skrbijo za redno medsebojno povezanost. Tako so v letu 2024 stanovančce vključili v naslednje aktivnosti:

- Gibalno-športne aktivnosti: sprehodi, skupinske telovadbe, kegljanje,
- Družabne in kulturne aktivnosti: obiski Rdečega noska Srečka, pustovanje z obiskom kurentov, uradna otvoritev Doma, glasbeni nastopi skupin, pevskih zborov in vokalnih skupin, predstave, druženja ob harmoniki, bralne in geografske urice, druženje z učenci, modne revije stanovančev, tombole, poletne večerne prireditve (domska veselica, poletni, havajski in ribiški večer), obisk Pika Nogavičke, domski oktoberfest, kostanjev piknik, martinovanje, miklavževanje, obisk dedka Mraza, domska praznična večerja, polnočnica z živimi jaslicami, sveta maša,
- Prijateljska srečanja: tedenska srečanja Prijateljskih skupin,
- Kreativne in kulinarčne delavnice za spodbujanje čim daljše samostojnosti v življenjskih aktivnostih, vseživljenjsko učenje ter krepitev in ohranjanje lastnih sposobnosti in talentov, s poudarkom na upoštevanju želja in spretnosti stanovančev,
- Izobraževanje: delavnica o uporabi digitalnih tehnologij, predavanja,
- Informiranje:
 - sodelovanje in povezovanje z Mestno občino Velenje, Zdravstvenim domom Velenje in Medobčinskimi društvom oseb z invalidnostjo Šaleška dolina ter osveščanje uporabnikov z njihovimi pravicami,
 - delovanje demenci prijazne točke,
 - pomoč stanovančcem pri uveljavljanju pravic po Zakonu o invalidskem in pokojninskem zavarovanju (v letu 2024 so 26 stanovančev urejali pravico do dodatka za pomoč in postrežbo ter 2 stanovalkama pravico do invalidnine).

V Domu izvajajo tudi storitve varovanja na daljavo v oskrbovanih stanovanjih, kamor sodijo redna skupinska mesečna srečanja z najemniki in redni telefonski kontakti za namen premagovanja osamljenosti ter informiranje in pomoč pri zagotavljanju samostojnosti. V letu 2024 so zagotavljali storitev varovanja na daljavo v petnajstih stanovanjih na lokaciji oskrbovanih stanovanj na Jenkovi cesti 18, Velenje ter dvanajstih stanovanjih na Žarovi cesti 12, Velenje.

Od leta 2021 izvajajo v Domu storitev pomoči na domu v obliki socialne oskrbe na domu za Mestno občino Velenje, Občino Šoštanj in Občino Šmartno ob Paki. Za Občino Mislinja izvajajo storitev od leta 2011. Pomoč družini na domu je pomembna oblika pomoči v bivalnem okolju, ki bistveno prispeva k kvaliteti življenja najbolj ranljivih skupin prebivalstva – zlasti starejših in invalidnih oseb. Med upravičence storitve spadajo poleg oseb z invalidnostjo po zakonu, invalidnih oseb s priznano pravico do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij in starejših od 65 let tudi kronično ali dolgotrajno bolni, ki nimajo priznanega statusa invalida, pa so po oceni pristojnega CSD brez pomoči druge osebe nesposobni za samostojno življenje in hudo bolni otroci oziroma otroci s težko motnjo v telesnem razvoju ter otroci s težko/najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki niso vključeni v organizirane oblike varstva.

Andragoško društvo Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje

Andragoško društvo Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje, kot neprofitna organizacija, že 38 študijskih let organizira izobraževanje starejših z namenom razvoja, raziskovanja in predvsem nudinja izobraževanja starejših ter oseb s posebnimi potrebami. Programi so namenjeni njihovem osebnemu razvoju, izboljšanju socialnih vlog ter spodbujanju prostovoljnega sodelovanja v družbenem razvoju.

Obstoječi izobraževalni program je v tem študijskem letu obsegal deset področij delovanja: tuje jezike, računalništvo, glasbeno in likovno ustvarjanje, hortikulturo, ročna dela, kulinariko, zgodovino, umetnostno zgodovino in geografijo, skrb za lastno zdravje ter področje osebnostne rasti. Program je bil izveden v načrtovanem obsegu. V dejavnosti izobraževanja so izvedli vključenih 501 študentov različnih generacij, ki jih je v 41 krožkih izobraževalo 33 mentorjev, pri organizaciji pa je sodelovalo tudi 40 animatorjev – prostovoljcev.

Študentke in študenti so svoje pridobljeno znanje in spretnosti uspešno predstavljali širši javnosti na razstavah, prireditvah, koncertih, okroglih mizah, predavanjih in popotovanjih, kjer so prejeli številne pohvale in priznanja za opravljeno delo.

Univerza za tretje življenjsko obdobje posebno pozornost namenja osebam z invalidnostjo, ki so dolgoletni člani, in jim nudi udeležbo pri vseh dejavnostih, ki jih zanimajo. Z nevladnimi organizacijami v širšem okolju ohranja povezovanje, sodelovanje in izmenjavo dobrih praks. V okviru vseživljenjskega učenja se medgeneracijsko povezuje in sodeluje z vrtci, šolami, varstveno-delovnimi centri in domovi za starejše, s čimer krepi medsebojno solidarnost in samopomoč.

V tem študijskem letu je društvo preselilo svoje prostore na novo lokacijo, ki je prijaznejša za osebe z gibalnimi ovirami. Dvigalo nudi nemoteno udeležbo pri vseh krožkih in aktivnostih, ki potekajo na sedežu društva.

Rdeč križ Slovenije, Območno združenje Velenje

Delo Rdečega križa Slovenije, Območnega združenja Velenje, je v letu 2024 potekalo v okviru različnih programov. Izvedli so 14 krvodajalskih akcij, pri katerih je bilo opravljenih 12.462 odvzemov krvi. Akcije so bile organizirane za Zavod RS za transfuzijsko medicino Ljubljana ter za transfuzijske oddelke bolnišnic v Mariboru, Celju in Slovenj Gradcu. Krvodajalce so k sodelovanju vabili tudi prek SMS-sporočil.

Posebna pozornost je bila namenjena ozaveščanju javnosti o temeljnih postopkih oživljanja in uporabi AED-naprav. V prostorih združenja so dvakrat mesečno potekali brezplačni tečaji, prav tako pa so se izvajali tudi v krajevnih organizacijah Rdečega križa. Sodelovali so tudi na Šolski olimpijadi na Ribiški cesti v Velenju, v projektu Varnost v prometu in na drugih dogodkih.

Socialna dejavnost vključuje vse uporabnike in prejemnike materialne ter psihosocialne pomoči, med katerimi so brezposelni, upokoјenci, invalidi in tujci. Sodelovanje poteka tudi z drugimi organizacijami v lokalnem okolju, katerih cilj je pomoč ljudem v stiski. Med njimi so Odbor za pomoč občanom in občanom, projekt Viški hrane, LAS, Društvo prijateljev mladine, Združenje multiple skleroze SAŠA – podružnica Velenje, Društvo gluhih in naglušnih Velenje, Društvo Hiša in drugi.

V letu 2024 so izvedli šest rednih delitev prehranskih paketov. Krajevne organizacije Rdečega križa so posameznikom nudile finančno pomoč za plačilo ortopedskih pripomočkov, stroškov zdravljenja, kurjave in drugih nujnih izdatkov. Ob začetku šolskega leta je 135 otrok prejelo bone v skupni vrednosti 5.400 evrov. Poleg tega je bilo brezplačno tedensko letovanje na Debelem rtiču omogočeno 37 otrokom in 5 starejšim osebam.

Za izboljšanje kakovosti življenja starejših, bolnih in oseb z invalidnostjo so izvedli 20 srečanj, ki se jih je skupaj udeležilo 1.579 oseb. Opravili so 2.084 obiskov starejših. Na postajah Rdečega križa so potekala zdravstvenovzgojna predavanja ter meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola, ki se jih je udeležilo 844 oseb, skupaj pa je bilo izvedenih 2.010 meritev. Organizirane so bile tudi meritve za Združenje multiple skleroze Slovenije – podružnico Savinjsko-Šaleške regije. Redno je potekala tedenska vadba za zdravje, vsakih štirinajst dni pa delavnice ročnih del.

Vse aktivnosti se izvajajo prek krajevnih organizacij Rdečega križa, pri čemer prostovoljci aktivno sodelujejo pri vseh programih. Njihova vloga je ključna za doseganje zastavljenih ciljev in uspešno izvajanje humanitarnih dejavnosti.

Slovensko društvo Hospic

Slovensko društvo Hospic, Območni odbor Velenje, je eden od dvanajstih območnih odborov društva. Njegovo poslanstvo je zagotavljanje sočutne in celostne oskrbe umirajočih ter njihovih svojcev, ki se po smrti nadaljuje s podporo žalujočim otrokom, mladostnikom in odraslim. V okviru društva delujejo štirje medsebojno povezani programi: Spremljanje umirajočih bolnikov in njihovih svojcev na domu, Žalovanje odraslih, otrok in mladostnikov, Detabuizacija smrti ter program Prostovoljstvo.

S programom Spremljanje umirajočih bolnikov in njihovih svojcev na domu si društvo prizadeva s timskim pristopom zadovoljiti vse bolnikove potrebe – fizične, čustvene, socialne in duhovne – ter mu omogočiti kar največjo kakovost preostalega življenja. Celostna hospic oskrba vključuje sodelovanje s svojci ter vsemi za bolnika in njegove bližnje pomembnimi službami ter zagotavljanje podpore družini pred in po smrti bližnjega.

V okviru programa Žalovanje odraslih, otrok in mladostnikov društvo žalujočim odraslim nudi individualne telefonske in osebne razgovore. Glede na izražen interes organizira tudi odprte, zaprte in vikend bivalne skupine (slednje na nacionalni ravni) za medsebojno podporo in izmenjavo izkušenj. Žalujočim otrokom ponuja možnost individualnih pogovorov, ustvarjalnih delavnic v okviru Levjesrčnih druženj ter udeležbo na Taboru levjesrčnih – taboru za žalujoče otroke in mladostnike na nacionalni ravni.

Program Prostovoljstvo nudi izobraževanje prostovoljcev, ki postanejo del multidisciplinarnega tima Slovenskega društva Hospic. Usposabljanje poteka prek Začetnega usposabljanja za nove prostovoljce ter nadaljnjih izobraževanj za delo v programih. Prostovoljci se redno srečujejo na mesečnih sestankih, enkrat mesečno obiskujejo izobraževalne urice o hospic temah in osebnostni rasti ter imajo možnost vključitve v supervizije. Usposobljeni prostovoljci se vključujejo v različne programe društva.

S programom Detabuizacija smrti si društvo prizadeva, da bi družba sprejemala smrt kot naravni del življenja, podobno kot rojstvo, ter spremenila svoj odnos do umiranja in žalovanja. Preko tega programa obvešča javnost o svojem delovanju in ponujenih programih ter organizira različne dogodke za širšo in strokovno javnost.

Društvo nudi podporo vsem, ki potrebujejo informacije in sočutno pomoč v obdobju umiranja in žalovanja, pri čemer se srečuje tudi z osebami z invalidnostmi. Vse storitve so za uporabnike brezplačne. Območni odbor Velenje ima prostore na Šaleški cesti 2d v Velenju, dosegljiv pa je tudi preko telefona 051/415-447 ali elektronske pošte velenje@hospic.si.

V letu 2024 je odbor zagotovil podporo skupno 73 korisnikom, od tega 44 iz Mestne občine Velenje. Sodeloval je pri organizaciji številnih detabuizacijskih dogodkov, med njimi sodelovanje na stojnici ob dnevu zdravja, ustvarjalna delavnica na Pikinem festivalu ter družabni dogodki, kot so Hospickafeji, pri čemer sta bila najbolj obiskana dogodka z gostoma Adijem Smolarjem in patrom Karlom Gržanom. Skupno število udeležencev vseh detabuizacijskih dogodkov v letu 2024 so izvedli 807, od tega 682 v Mestni občini Velenje.

Za nacionalno koordinirane programe društva sta bili v letu 2024 zaposleni strokovna delavka in delavka v okviru programa javnih del, ki ima priznan status invalida. V delovanje odbora so izvedli vključenih tudi devet prostovoljcev.

Slovensko društvo Hospic je s sklepom Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti z dne 7. februarja 2025 prejelo skupinsko nagrado za zaposlene in člane pravne osebe, ki dalj časa uspešno deluje na področju socialnega varstva. Nagrada potrjuje skladnost delovanja društva s kodeksom etičnih načel v socialnem varstvu in predpisi ter njegovo prepoznavnost v lokalnem okolju v letu 2024.

Dolgotrajna oskrba

Zakon o dolgotrajni oskrbi (v nadaljevanju besedila ZDOsk-1; Uradni list RS, št. 84/23) je bil sprejet 3.8.2023 in se je začel uporabljati s 1.1.2024. Za namen izvajanja nalog je bil na Centru zaposlen strokovni delavec za dolgotrajno oskrbo (v nadaljevanju besedila DO). ZDOsk-1 predstavlja temelj sistemske ureditve dolgotrajne oskrbe v Republiki Sloveniji, ki je nujna za zagotavljanje kakovostnega življenja ljudem, ki dnevno potrebujejo pomoč pri osnovnih in podpornih dnevni opraviilih, kar pa jim nudi, da čim dlje ostanejo v domačem okolju. S pravicami, ki jih predvideva zakon, strmimo k načelu univerzalnosti, enakosti, solidarnosti in nediskriminaciji pri zagotavljanju pravic posamezniku, ki potrebuje pomoč zaradi svoje bolezni, invalidnosti, starosti. Pravice lahko uveljavljajo posamezniki, ki so zavarovani za dolgotrajno oskrbo in ki so starejši od 18. let.

Od 1.1.2024 se izvaja pravica oskrbovalca družinskega člana po Zakonu o dolgotrajni oskrbi, zato so bili s 1.1.2024 vsi aktualni upravičenci do izbire družinskega pomočnika v skladu z določili Zakona o dolgotrajni oskrbi prevedeni v upravičence do oskrbovalca družinskega člana.

Prav tako pa izbrani kandidat za oskrbovalca družinskega člana mora biti polnoletna oseba, ki izpolnjuje naslednje lastnosti oziroma pogoje:

- je psihofizično sposoben opravljati naloge oskrbovalca družinskega člana;
- je družinski član upravičenca in ima prijavljeno stalno ali začasno prebivališče na istem naslovu kot upravičenec in tam tudi dejansko prebiva;
- iz kazenske evidence izhaja, da ni bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo, kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost ali kaznivega dejanja zoper premoženje;
- ima opravljeno osnovno usposabljanje iz prvega odstavka 30. člena tega zakona oziroma ga opravi najpozneje v treh mesecih od izvršljivosti odločbe o izbiri oskrbovalca družinskega člana (20. člen ZDOsk-1).

Kandidat za oskrbovalca družinskega člana prejme za opravljanje dela 1,2 minimalne plače, v kolikor delo opravlja za enega upravičenca. V primeru, da opravlja naloge oskrbovalca družinskega člana za dva upravičenca, pa prejme plačilo za izgubljeni dohodek v višini 1,8 minimalne plače, prav tako ima oseba zagotovljeno plačilo osnovnih socialnih zavarovanj, kar se vse krije iz proračuna. Kandidat za oskrbovalca družinskega člana mora pred nastopom dela oskrbovalca zapustiti trg dela oz. mora biti delovno aktivna oseba. Tako je bistvena sprememba s prejšnjo ureditvijo v zagotavljanju pravice, kjer odpadejo zavezanci za plačilo in pa zaznamba nad premoženjem upravičenca.

Tekom leta 2024 so se vlagale vloge za oskrbovalca družinskega člana in pripravljajo vse ostalo vezano na to, da bi zaživele enotne vstopne točke v letu 2025. Kadar posameznik ni mogel sam priti na Center, so se opravili terenski obiski, izvajalo se je informiranje posameznikov v okviru prve socialne pomoči, opravljeni so bili terenski obiski pri upravičencih do družinskih pomočnikov, ki so se po zakonodaji z njihovimi soglasji prevedli v pravico oskrbovalca družinskega člana ODČ. Ves čas se je sproti reševalo težave, ki so prihajale, osnovna težava, s katero se še vedno soočamo, je pomanjkanje informacij oziroma nam le-te niso pravočasno in ustrezno posredovane, kar močno otežuje ustrezno pripravo in motiviranje zaposlenih na tem področju, hkrati pa delo na področju dolgotrajne oskrbe pomeni tudi povečan pritisk na redno dejavnost CSD in dodatno tako administrativno kot tudi delovno obremenitev.

Večgeneracijski center Planet generacij+

V aktivnosti Večgeneracijskega centra Planet generacij se vključujejo različne, predvsem ranljive ciljne skupine prebivalstva, tako da center v okolju predstavlja prijeten in varen prostor za vse generacije in nudi možnosti za pridobivanje informacij, novih znanj in veščin, druženje, spoznavanje novih ljudi in izboljšanje kakovosti vsakdanjega življenja.

Velik del aktivnosti namenjajo starejšim občanom, ki pri njih lahko najdejo svojo sredino in na ta način ohranjajo socialne stike, širijo socialno mrežo, pridobivajo različna znanja ter imajo dostop do aktualnih informacij in preventivnih vsebin.

V letu 2024 so za starejše izvajali naslednje aktivnosti, ki so potekale kontinuirano tekom celega leta:

- Informiranje in neformalno druženje (od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure).
- Vaje za spomin.
- Odprimo srca zelenim navadam (predavanja, delavnice in druge aktivnosti s področja trajnosti).
- Kam naprej (usmerjanje in povezovanje z različnimi organizacijami v okolju).
- Začetne delavnice uporabe pametnih telefonov.
- Nadaljevalne delavnice uporabe pametnih telefonov.
- Digi podpora
- Delavnice Mojster uporabe pametnih telefonov.
- Jezikovne delavnice (osnove pogovorne nemščine, pogovorna italijanščina).
- Minute za zdravje in aktivnosti za ohranjanje zdravja (telovadba za starejše s kineziologinjo, plesne delavnice (solo ples in ples v parih)).
- Zdrava prehrana in trajnostna kuhinja (izdelava energijskih ploščic, predavanja in delavnice o zdravi prehrani, tradicionalni slovenski zajtrk).
- Ustvarjalne delavnice (prostoročno oblikovanje gline, izdelava mozaikov, slikarske delavnice, dobrodelna ročna dela, klekljanje).
- Kulturnice – delavnice za razvijanje (med)kulturnih kompetenc, kulturno-umetniške delavnice (branje poezije, ustvarjalnice, nastopi, prireditve).
- Predstavitvene delavnice (zapisi spominov starejših).
- Klepeti ob kavi.
- Učenje za življenje (delavnice in predavanja za osebno rast in vseživljenjsko učenje).
- Sodelovanje na 12. medgeneracijskem festivalu »Odprimo srca zelenim navadam« (17. in 18. maj 2024).

V letu 2024 so v Planetu generacij+ mesečno zabeležili več kot 1.000 obiskov predstavnikov različnih generacij. Zelo visok je delež starejših občanov, več kot 70 % vseh obiskov, kar dokazuje, da starejši tovrstne vsebine v okolju zelo potrebujejo, saj omogočajo njihovo aktivno vključenost v okolje. Vsebine v veliki meri prispevajo k boljši socialni vključenosti in izboljšanju kakovosti življenja starejših v Mestni občini Velenje.

Zaključek

Starosti prijaznega gibanja ni mogoče uvajati oziroma ohranjati brez usmeritev in ciljev, zato smo začeli s pripravami za izdelavo nove Strategije razvoja socialnega varstva. Program starosti prijaznega gibanja je razvojni načrt posebne vrste, ki se lahko odlično dopolnjuje z vsemi ostalimi področji socialnega varstva. S pripravo strategije dokazujemo, da se zavedamo razsežnosti in teže demografskih sprememb, da razmišljamo globalno in delujemo lokalno. Demografskih sprememb občina ne sprejema kot breme nadaljnjega razvoja, ampak kot izziv, ki odpira številne, tudi nove možnosti. Želimo podpirati želje in potrebe občanov s predlaganimi usmeritvami ter aktivnostmi, zato pri pripravi strategije sodeluje več različnih fokusnih skupin z deležniki. Strategija je razvojni dokument, ki vključuje aktivno sodelovanje tudi starejših občanov.

S projektom Velenje, starosti prijazno mesto dajemo velik poudarek starostnikom, saj se zavedamo njihovega pomena. Zato poleg njihove varnosti in zdravja skrbimo, da sodelujejo pri kreiranju socialnega in kulturnega življenja naše skupnosti.

Aktivno staranje in vseživljenjsko učenje postajata vedno bolj pomembna vprašanja prihodnosti. Staranje je uspeh moderne družbe, ki ga MO Velenje želi in zna vključiti v svoje življenje in razvoj, kajti starejši niso breme, ampak vrednota.

Skrb za ljudi je naše poslanstvo in za to si bomo prizadevali tudi v prihodnje.

Pripravila:

Nina KORELC, univ. dipl. teol., l.r.

višja svetovalka

zgod., l.r.

vodja Urada za družbene dejavnosti

Marko PRITRŽNIK, prof. geog. in